

Zeytinburnu Kültür ve Sanat Merkezi Yayınları, Katalog No. 44
Publications of the Zeytinburnu Culture and Art Center, Catalogue No. 44

Koordinatör / Coordinators:

Sertaç Güleç
Nurullah Yıldız

Editör / Editor:

Aykut Ertuğrul

Küratör / Curator:

Ömer Faruk  erifo lu

Metinler / Texts: İzzet Keribar, Abdüsselam Fer ato lu, Ömer Faruk  erifo lu

Çeviri / Translation: İrvin Cemil Schick

Grafik tasarım - fine art baskı / Graphic design - Fine art printing:
Fotografika

ISBN 978-605-7664-79-2

Bu katalog 1 Ekim 2021 tarihinde "Ağaç Portreleri" sergisi için
İstanbul'da 1.000 adet basılmıştır.

This catalogue of the exhibition "Portraits of Trees" was printed in
1 October 2021 in an edition of 1.000 copies.

  Her hakkı mahfuzdur. All rights reserved.

Yayının hiçbir kısmı, Zeytinburnu Belediyesi Kültür ve Sosyal İ ler
M d rl    ve Mehmed  z ay'ın yazılı izin olmadan, tamamen, kısmen veya
de i tirilerek yayınlanamaz, iktibas edilemez, elektronik veya
mekanik yollarla  o altılamaz.

No part of this publication may be republished, excerpted, or reproduced
by any means electronic or mechanical, whether in whole, in part, or in
modified form, without written permission of the Zeytinburnu Municipality
Directorate of Culture and Social Affairs and Mehmed  z ay.

MEHMED ÖZÇAY

Ağaç Portreleri

Portraits of Trees

FOTOĞRAF SERGİSİ

PHOTOGRAPHY EXHIBITION

Küratör / Curator: Ömer Faruk Şerifoğlu

Değerli sanatseverler,

Fotoğraf, insanların karşılaştıkları yansımaları ve gölgeleri, belirli bir yüzey üzerinde kalıcı duruma getiren sanat dalıdır. Bir nesne kimi zaman araç, kimi zaman malzeme olarak sanatçı tarafından şekillendirilmekte ve sanatseverlerle görsel harikalar olarak buluşmaktadır. Fotoğraf ile gerçek bir nevi tekrar üretilmekte, görüntülenen imge üzerinden sanatçının bakış açısı ile tanışılmaktadır. Fotoğraf sanatçısı, bir gerçeği görmek ve göstermek istemenin yanında, sanatseverlerin algısına yeni ürünler sunmaktadır. Fotoğraf sanatçısı önce gözlemleyecek ve nesneyi tanıyacak sonra bir sonuca vararak, görsel oluşuma girecektir.

Fotoğraf sanatı icra edilirken her sanatçı kendi duygu ve düşünce dünyasına göre bir tema, duygu, mimari eser ya da başka estetik somut ve soyut enstrümanlar belirler. Hattat Mehmed Özçay “ağaç” özelinde fotoğrafladığı eserlerini sanatseverlere sunuyor. Sanatçı, motif olarak neden ağacı seçti? Bu soru üzerine düşünürken ilk olarak ağaç metaforunun dünyada bir beden içinde yaşama metaforu olduğu akla geliyor. Ayrıca ağaç durağan bir obje olarak görünmesine rağmen topluma bağlı en sağlam ve kalıcı canlıdır. Bu iki nokta üzerinden ağacın insanı ve ruhu temsil ettiğini söylemek mümkün.

Mehmed Özçay “Ağaç Portreleri” Fotoğraf Sergisi; belirtmeye çalıştığım ayrıntıları içinde barındıran sanatçı duruşun eserlerini sunuyor. Özçay’ın ağaç özelinde sergilenen fotoğraflarının her birini incelerken, bir canlının dört mevsimde giyebileceği farklı kıyafetlerine, gençliğine, yaşlılığına tanık olunuyor. Yurt içi ve yurt dışında düzenlediği pek çok hat sergisi ile hafızalarda yer edinen Hattat Mehmed Özçay’ın sanatçı kimliğinin fotoğrafçı tarafını siz sanatseverlerle buluşturmaktan mutluluk duyuyor, sergide emeği geçen bütün arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Ömer Arısoy
Belediye Başkanı

Dear art lovers,

As a branch of art, photography is concerned with fixing upon a given surface the shadows and reflections with which one is confronted.

Whether as a tool or as raw material, an object is reshaped by the artist and presented to art lovers as a visual marvel. In a sense, reality is produced anew through photography, and one comes to meet the artist's outlook through the image that is displayed. Beside wishing to see and show reality, the photographer presents the viewers with novel products — first observing and becoming acquainted with his object, and then reaching a conclusion and entering the phase of visual formation.

In practicing photography, each artist chooses a theme, sentiment, architectural edifice, or other aesthetic tool, whether abstract or concrete, in accordance with his intellectual and emotional world. Here, the calligrapher Mehmed Özçay is presenting his photographs centered on “the tree.” Why has he chosen this motif? A possible reason that first comes to mind is the fact that the tree is a metaphor for living inside a body. Moreover, though a tree appears to us as a static object, in fact it is the living being whose ties to society are the strongest and the most durable. These two facts suggest that the tree may represent a human being and his soul.

Mehmed Özçay's photographic exhibition of “Portraits of Trees” presents the products of an artistic outlook that reflects these concerns. Each one of Özçay's portrayals of trees depicts the different attires in which a living being may clothe itself over the changing seasons, as well as its youth and its old age. I am delighted to be able to share with you, the art loving public, Mehmed Özçay the photographer, as distinct from Mehmed Özçay the calligrapher who is so well known to us through his many domestic and international exhibitions of calligraphy. I thank all those whose efforts have made this exhibition possible.

Ömer Arısoy

The Mayor

Fotoğrafın Yeni Ustası Mehmed Özçay

Mehmed Özçay ile yaklaşık olarak on yıl kadar önce tanıştık. Tesadüf eseri olarak bir toplantıda birbirimize rastlamıştık. O günden sonra karşılıklı bir saygı ve sempati doğdu aramızda. Sadece yaptığımız işleri gösterme bahanesiyle değil, hal hatır sormak için birbirimizi sık sık arar olduk. Şimdilerde fotoğraf çekmek için de buluşuyoruz.

Bilindiği gibi, Türkiye’de “günümüz hat sanatının büyük ustasıdır” Mehmed Özçay. Yarattığı eşsiz eserlerine koleksiyonlarda, birçok camide ya da müzede rastlamamız mümkündür.

Bizi birbirimize daha da yaklaştıran, hat ustalığının sırları değil, fotoğraf sanatı olmuştur. Çünkü Mehmed Bey’in son yıllarda, bu sanat dalında da çok kişinin henüz ulaşamadığı ustalığı iyice şekillenmeye başladı. Bence, Mehmed Özçay artık “fotoğraf ustası” olarak da anılmalı. Son bir yıl içinde kendini bu yeni tutkuya öyle kaptırmış ki, yarattığı işlerin tümüne yetişmek zor...

Mehmed Bey’in Anadolu doğasının çok güzel olduğu bir yerde, Ilgaz dağlarına yakın bir mevkide, Gerede yakınlarında bir sayfiye evinde kalmasının ürünü olan fotoğraflarından, bir sergi ve kitap fikri doğması ve tema olarak “ağaçlar”ın seçilmesi çok yerinde bir tercihtir...

Ne var ki, olağanüstü bir tutku ve disiplin sergileyerek kar-kıyamet demeden sabahın en erken saatlerinde, yağmurda, siste ve daha nice zor koşullarda kırlarda gezip, göze hoş gelecek konular aramak herkesin harcı değildir. Mehmed Özçay mükemmeli aramak için her türlü fedakârlığa girer. Işığı kullanmakta iyice ustalaşmıştır. Sadelikte güzelliği aramayı bilir. Ayrıca fotoğraflarının tümüne bir duygu eklemeyi de... Bazen rüzgârın yarattığı hareketi kısa videolarla ağır çekim şeklinde kaydeder. Fotoğrafları izlerken “ağaç” deyip geçemezsin, çünkü eserlerinin hemen hemen tümünde

duygu dolu bir öykü yaşamaktadır. Çektiği her ağacın fotoğrafı bizi bir öyküye, bir hayal âlemine sürükler... Öyle sanıyorum ki, Mehmed Özçay’ın hat sanatında yıllarca uyguladığı estetik ve titizlikle yaratılan formlar, fotoğraf tarzını da etkilemiş...

Mehmed Bey ile birlikte yürüttüğümüz farklı projeler var. Umarım yakın zaman içinde bu projeler de hayata geçer ve fotoğraf dalındaki ustalığının sadece doğada değil, mimari alanda da zirveye ulaştığını görürüz.

Sevgili Mehmed Özçay, iyi ki varsın!

İzzet Keribar

A New Master of Photography On Mehmed Özçay

I first met Mehmed Özçay quite coincidentally some ten years ago, at a gathering of friends. A mutual sense of respect and affection followed, and we came to call on each other often, not only in order to share our latest works but also just to chat. Nowadays we go out together on photographic expeditions.

Mehmed Özçay is recognized in Turkey as the great master of contemporary calligraphy. His incomparable works adorn private collections, mosques, and museums.

What brought us even closer, however, was not the mysteries of calligraphy but rather the art of photography. For Mehmed Bey's mastery of this art, too, has come into its own in recent years — even if not yet widely known. I believe that it is time to recognize Mehmed Özçay also as a “master of photography.” Indeed, this new passion has so captivated him during the last year that one can barely keep up with his production.

It is most fitting that the photographs Mehmed Bey took while spending time in a country house near Gerede, by the Ilgaz mountain range that boasts some of the most beautiful natural scenery in Anatolia, should have led to a book and an exhibition themed “trees.”

That said, it is no easy task to brave rain, fog, snow, and countless other hardships with utmost passion and discipline, roaming the hills in search of beauty. Mehmed Özçay sacrifices a great deal in order to achieve perfection. He knows not only how to find beauty in simplicity, but also how to add sentiment to all his images... Sometimes his short videos capture in slow motion the dynamics aroused by the wind. It is not possible to think of these photographs merely as “trees,” for virtually every one tells a story rich in passion. Each tree leads us to a tale, to an imaginary

realm... I suspect that the aesthetic sensibility and formal rigor that Mehmed Özçay has applied for many years to the art of calligraphy must have influenced his style of photography..

Mehmed Bey and I are working on a number of joint projects. I hope that they will soon bear fruit, and that his mastery of photography will also produce masterpieces in the domain of architecture.

Dear Mehmed Özçay, we are so fortunate to have you!

İzzet Keribar

Hattat Hassasiyeti ile Fotoğraf

Öteden beri birçok hattat farklı sanat dalları ile uğraşmıştır. Doğrudan hattata malzeme olacak kâğıt ve mürekkep imalatı gibi işler dışında ebru, ciltçilik, gül yetiştirme, okçuluk gibi sanatlar ilgi alanları arasında yer alıyor hat üstatlarının... Eğer o eski hattatlar günümüzde yaşasaydı fotoğrafla ilgilenen, ikinci sanat dalı olarak fotoğrafı benimseyenler olurdu. Tahmin etmenin ötesinde “Mehmed Özçay Fotoğraf Sergisi”nde sergilenen fotoğraflardan bu sonuç çıkarılabilir.

Sanatın kaynağı ilahi sanattaki tecelliyi fark etmek ve bunu yeniden yorumlayarak eserlerine aktarmaktır. Bunu doğadan ilham alma veya esinlenme diye ifade edenler de olabilir. Bu sergiye konu olan fotoğraflar, Mehmed Özçay’ın doğadan aldığı ilhamı gösteren karelerden bir seçkidir. Kitapta yer alan fotoğrafların geneline bakıldığında, bir hattatın gözündeki dakik bakışın yansımaları olduğu fark edilecektir.

Simetri, boşluk kullanımı, arka planlar, leke değeri gibi unsurları sürekli göz önünde bulunduran bir kimse fotoğraf çekimi için hazırdır. Birlikte gerçekleştirdiğimiz fotoğraf gezilerinde gördüğüm Özçay’ın bir hattat disiplini ve titizliği ile fotoğrafa yaklaştığıdır. Arka planın bir kâğıt kadar temiz olmasını beklemek, ritmi bozan bir dalı ortada kaldırmak ya da renk düzenine uymayan yaprakları temizlemek ne kadar uzun zaman alırsa alsın bu hareketler kaliteli bir fotoğrafın çekimi için gereklidir. Kadrajı bozan noktaları bertaraf etme, sabah veya akşam ışığını bekleme, gerekirse başka bir zaman farklı ışık altında aynı yeri yeniden fotoğraflama... Belki de bu hassasiyetlerden dolayı Özçay’ın fotoğrafları stüdyo ortamında çekilmişçesine planlı ve kusursuzdur. Ufku dolduran ağaçlarla kaplı rengârenk silüetler, yapraklarını dökmüş veya yeni filizlerini çıkarmış dallar, kurumuş çıplak gövdeli bir sarıçam...

Asırlarca bulunduğu mekânın tanıdığı olan ağaçların anlatacağı pek çok şey var. Tek başına bir tarlanın köşesinde nöbetçidir, altına sığınana gölge olur ve koruma sağlar. Fırtınada kalan bir canlının tutunacağı dal onlarındır. Uçsuz bir ovada tekdüzeliği giderir, bakana kerteriz noktası oluşturur. Kimi zaman bir uçurumdaki kayaya kök salarak büyümüş olan ağaç, insana zorluklarla mücadele azmi verir. Akarsuyun altını oymasıyla kökleri açıkta kalan bir ağacın hiç istifini bozmadan diğer köklerine dayanarak yaşamaya devam etmesi göreni hayrete düşürür.

Yakın zamanda meydana gelen orman yangınları toplum olarak hepimizin canını yaktı. Doğayı adeta nefessiz bırakan bu yangınlar karşısında farkındalığı artırmak adına Özçay’ın ağaçlarına bir kez daha dikkatle bakıyoruz. Objektife yansıyan devasa ağaçlardan da fark edileceği üzere rengârenk, çeşit çeşit, zarafet abidesi bu ağaçların yetişmesi bir insan ömrünün çok üzerinde zaman alıyor. Sonrasında asırlar boyunca hayat kaynağı olarak varlığını sürdürüyor. Binlerce çeşit yabani hayvana, kuşa ve böceğe ev sahibi ormanlar, tüm canlıların ihtiyacı olan temiz havayı sunuyor. Ne var ki bir yangınla saatler içerisinde hektarlarca orman yok olabiliyor. Ağaçların önemini kavramak, üzerlerine titremek, hassas bir heykel gibi onları korumak gerekiyor.

10 Eylül 2021

Abdüsselâm Ferşatoğlu

Taking Photographs with the Sensitivity of a Calligrapher

Historically, many calligraphers have engaged in several different artistic pursuits at once. In addition to activities directly related to calligraphy, such as the manufacture of ink and paper, past masters have excelled at occupations as diverse as marbling, bookbinding, rose cultivation, and archery. Were past masters alive today, some would have no doubt been interested in photography and chosen it as their second artistic undertaking. More than mere speculation, this hypothesis is borne out by the photographs exhibited here.

The source of all art is awareness of God's manifestation in divine art, its reinterpretation and application to one's own work. Some may prefer to phrase this statement as drawing inspiration from nature. The photographs in the present exhibition are selected from works that showcase the inspiration drawn from nature by Mehmed Özçay. On the whole, they can be seen to reflect the meticulous gaze of a calligrapher's eye.

One who always pays attention to such elements as symmetry, white space, background, and contrast is ready to take photographs. What I have witnessed during our joint photographic excursions is that Özçay approaches photography with the discipline of a calligrapher. It may take a long time for the background to be as unblemished as a clean sheet of paper, to remove a branch that interrupts the scene's rhythm, or to clear leaves that do not conform to the prevailing color scheme, but all this must be done before the photograph can be taken. Eliminating elements that disturb the framing, waiting for the morning or evening light, or repeating the entire procedure at a different time under different light... Perhaps this is why some of his photographs look as planned and perfect as if they were taken in a studio. Multicolored skylines full of trees as

far as the eye can see, bare or freshly sprouting branches, a dried yellow pine...

As centuries-old witnesses to their environment, trees have much to tell us. A solitary tree may be standing guard at the corner of a field, providing shade and protection to those seeking shelter. Trees offer their branches to hold on to during a storm. They break the monotony of the vast plain and help the traveler find his bearings. At times, a tree that has taken root on a rock at the edge of a precipice gives one the resolve to fight adversity. One is amazed to see the tenacity of a tree that nonchalantly clings to its few remaining roots while most have been exposed by a river's flow.

Recent forest fires have deeply hurt us all. Left breathless by their sheer extent, we take another, more careful look at Özçay's trees in order to raise awareness. As is made clear by the gigantic trees captured by his lens, these brightly colored and diverse monuments of elegance take much longer to mature than a human life. Home to thousands of wild animals, birds, and insects, forests provide the clean air that all living beings desperately need. Yet, fire can destroy acres of forest within a matter of hours. We must appreciate the importance of trees, safeguard them, and protect them like the delicate statues that they are.

10 September 2021

Abdüsselâm Ferşatoğlu

Özçay'ın Ağaçları

Ağaçlar, çiçeği, meyvesi ve güzellikleriyle tarih boyunca insanoğlunun dikkatini çekmiş, beşikten mezara kadar hayatın her safhasında kullanılmışlardır.

Ağaç imgesi efsanelerden modern edebiyata, insanoğlunun varlığıyla yaşıt ölümsüz imgelerden biridir. Çoğunlukla da hayatla özdeşleştirilir. Eski efsaneler bu yüzden dünyadaki bütün yaşamı dallanıp budaklanmış bir ağaçla sembolize ederler. Ağacın kökleri derinlere iner, dalları göğe uzanır. Yaşamı ve sonsuzluğu simgeleyen “hayat ağacı”nın her çağda, farklı toplumlar ve farklı kültürlerde karşımıza çıkması, efsanelerden hikâyelere geçmesi, şairleri ve yazarları cezbetmiş olması doğaldır.

Bilinen ilk yazılı destan olan Gılgamış'tan modern edebiyata kadar uzanan zamanda ağaçların baş tacı edildiğini görürüz. Mısır mitolojisinden Antik Yunan'a, Kızılderililerden Uzakdoğu mitolojisine, Mark Twain'den Herman Hesse'ye, Italo Calvino'dan Türk edebiyatının büyük ustaları Sabahattin Ali, Cahit Sıtkı Tarancı, Nazım Hikmet, Oktay Rıfat, Arif Nihat Asya, Bedri Rahmi Eyüboğlu ve Cahit Zarifoğlu'nun kaleminden birçok masal, öykü ve şiir ağaçla başlayıp, ağaçla biter. Hayatın başladığı gibi bitmesi; ister yaşam ağacı, ister darağacı, isterse de öteki dünyanın yolunu gösteren servi ağacına benzetilmesi şaşırtmaz kimseyi. Hayat, kendi meyvesinden tekrar tekrar doğan bir ağaçtan daha güzel neyle simgelenebilir ki...

Her mevsimin görünümünün değişmesi, ağacın kışın yapraklarını döküp baharda tekrar canlanması, ölümden sonra yeniden hayata dönüşün sembolü gibi görülmüştür. Zaman içerisinde ağacın canlılığının ötesinde bir ruha sahip olduğuna, bünyesinde bir güç ve kudret bulunduğuna inanılmış, dolayısıyla büyük saygı gösterilerek kutsiyet izafe edilmiştir. Bu yüzden bütün dinlerde, farklı şekillerde de olsa ağaca önem verilmiştir.

Ağaca kutsallık izafe edilmesi zamanla bazı ağaçlara özel nitelikler yüklenmesine yol açmıştır. Meselâ servi hayat ağacını, nar da ebediyeti ve cenneti temsil eder. Eski Romalılarda defne dalı zaferin, zeytin dalı barış ve mutluluğun, meşe yaprakları ise gücün sembolüdür.

Kur'an-ı Kerim'de hurma, nar, üzüm, incir ve zeytin gibi bazı ağaçlar ismen anılmakta, incir ve zeytin ağacı üzerine yemin edilmektedir (Tîn 95/1). Yine Kur'an'da ağacın ilâhî lütuf ve kudretin eseri olarak yaratıldığı belirtilerek birçok canlının ağaç olmaksızın yaşayamayacağı gerçeğine dikkat çekilmiştir (Nahl 16/10-11; Neml 27/60). Kur'an-ı Kerim'de cennet tasvir edilirken ağaçlardan, bunların sarmaş dolaş dallarından, yeşilliğinden, meyve ve gölgelerinden bahsedilmiş, çeşitli hadislerde de cennet ağaçlarının özellikleri hakkında bilgiler verilmiştir. Siyer ve hadis kitaplarının kaydettiğine göre, özellikle peygamberliğinin yaklaştığı günlerde ve daha önceki dönemlerde dolaştığı yörelerdeki ağaçlar Hz. Muhammed'i (sav), “Esselâmü aleyke yâ Resûlellah!” diyerek selâmlardı (Tirmizî, “Menâkıb”, 6).

Hiz. Peygamber, muhtelif ifadelerinde de ağaç motifini teşbih unsuru olarak kullanmış, özellikle hurma ağacını övmüş, bu ağacın yapraklarını dökmediğini ve daima faydalı olduğunu hatırlatarak iyi ve hayırsever Müslüman'ı bu ağaca benzetmiştir (Buhârî, “İlim”, 4-5). Bir başka hadis-i şerifte de “Müslüman, bir ağaç diker, o ağaçtan insan, hayvan veya kuş istifade ederse; kıyamet gününe kadar o kimse için sadaka olur.” (Müslim, “Müsâkât”, 10) buyurmuşlardır.

Geçen aylarda yaşanan orman yangınlarında ağaçların zavallı halleri zihinlerimizde çakılı kaldı. Yanan sadece ağaçlar değil, içinde yaşayan her türlü canlı ve dahası insanoğlunun geçmişi ve geleceğiydi...

Günümüzde hat sanatının önde gelen ustalarından Hattat Mehmed Özçay'ın, bazen günde birkaç kare paylaştığı muhteşem doğa manzaraları ve ağaç portrelerinin her biri o günlerde içimize su serpiyor, azıcık da olsa ferahlatıyordu.

Mehmed Bey bir akşam peş peşe birkaç fotoğrafını paylaştı. İnsanın içini ferahlatan bu fotoğrafları daha geniş bir kitlenin görmesi gerektiğini düşündüm ve kendisine bir sergi ya da kitap çalışması yapmayı düşünüp düşünmediğini sordum.

Bu sergi ve kataloğunun öyküsü böyle başladı. Özçay'la sergi ve katalog için fotoğraf seçerken, bir taraftan da fotoğraf serüvenini, Gerede ve civarında kendine ahabap edindiği ağaçlarını konuştuk.

“Evet, yıllardır fotoğraf çekiyorum ama hiçbir zaman kendimi gerçek bir fotoğraf sanatçısı veya fotoğraf konusunda iddiası olan biri olarak görmedim. Hususi olarak fotoğraf seyahatleri yapmıyorum. Geziyorum, doğayı gözlemliyorum ve o arada gördüğüm güzellikleri, belki daha sonra hatırlamak ve dostlarımla paylaşmak üzere fotoğraflıyorum. Zevk aldığım, keyif aldığım güzellikleri dondurup bir kopyasını alıyorum hafızama.

Çocukluk ve gençlik yıllarımı geçirdiğim Gerede tabii güzellikler bakımından zengin bir yer. Hayvanlarımızı otlatmaya gittiğimiz yerlerde, lise yıllarımda, birçok güzellikleri görüp fotoğraflamak istemişimdir. İlk kez bir arkadaşşımdan Rus malı tepeden vizörlü Lubitel 2 fotoğraf makinesini emanet aldığımı ve onunla siyah-beyaz fotoğraflar çektiğimi hatırlıyorum. Yanlış pozlama sebebiyle o fotoğrafların çoğu bozuktu. Çünkü fotoğraf hakkında henüz teknik bilgiye sahip değildim. O zaman bir fotoğraf makinesi alma imkânım yoktu. Ailem ekonomik olarak müsait olmadığı gibi kültürel altyapı olarak da buna müsait değildi. Eğer o dönemlerde bir makinem olsaydı bugün zengin bir fotoğraf arşivim olurdu zannediyorum. Çok keyif alıyordum çünkü.

Bir gün fotoğraflarımı sergileyeceğimi hiç düşünmemiştim. Belki çektiğim fotoğraflardan bir seçkiyi albüm olarak neşreder, çocuklarıma, torunlarıma hatıra bırakırım diye düşünüyordum. Bu sergi benim için bir ilk olacak.

Baba tarafından genetik olarak geldiğini düşündüğüm bir sanat tutkumuz var. Babamın yönlendirmesi ile İmam Hatip Lisesine gittim ve orada bir vesileyle hat sanatını tanımış oldum. Düz liseye gitseydim muhtemelen ressam olacaktım. Okulda en iyi iki dersim resim ve müzik olmuştur hep... Müzik konusunda hayıflanırım, İstanbul gibi bir yerde yetişseydim iyi bir musikişinas olurdu, bir enstrüman çalardım, belki... Kulağım hala iyidir.

Ama iyi ki hattat oldum. Ressam olsaydım herhangi bir ressam olacaktım belki... Hat sanatı o yıllarda -1978-1979'lardan söz ediyorum- bakir bir alandı. Hat sanatının bitti denildiği yıllardı. Bir avuç insandı hat sanatını bilen ve ilgilenen...

Bana hat sanatının kazandırdığı bir göz var ve fotoğraf çekerken o gözle bakıyorum. Kompozisyonu, kadrajı yaparken zihnimin arka planında *celî sülüs* bir istif ya da bir karalama çalışırken ki mantık var haliyle... Gerçek anlamda fotoğraf sanatçısı olabilmek çok ciddi bir mesai gerektiriyor.

Dijital öncesi fotoğraflarıma baktığımda onların arasında başarılı fotoğrafların çok az olduğunu görüyorum. Sebebi, biraz da ekonomikti benim için. Bir rulo filme 7 dolar veriyorduk, banyo hariç... Bu o zamanlar benim için yüksek bir rakamdı. Dolayısıyla deklanşöre basarken birden çok hesap yapıyorduk. Sadece kompozisyonu değil, cebimizi de düşünüyorduk. İşin sanat tarafına yeterince yoğunlaşamıyorduk. Ama dijital devrimden sonra her şey değişti. Bir konuyu defalarca çekip sonra onları eleyerek en güzelini seçebiliyorsunuz.

2005'te aldığım 6 mp'lik ilk dijital makinemden sonra tabiat fotoğraflarıyla daha çok ilgilendiğimi ve zaman ayırdığımı söyleyebilirim. Şimdi 40 mp cep telefonları var.

Fotoğraftan hiç uzak kalmadım. Fotoğraf çekmeyi hep sevdim. İyi bir fotoğraf makinesini ancak yıllar sonra alabildim. Güzel tabiat fotoğrafları çekmek için de almadım doğrusu... Yazdığım hat eserlerimin fotoğraflarını çekmek, röprodüksiyonlarını yapmak için daha çok. Çünkü başkasına çektirmek hem pahalıya mal oluyor hem de istediğim kalite ve hassasiyeti alamıyordum. Dolayısıyla biraz da zarurettten küçük format bir fotoğraf makinesi aldım. Daha sonra Bronica, Pentax gibi orta format makinelere sahip oldum. Stüdyo ortamı oluşturdum, kendi eserlerimin çekimlerini kendim yapmaya başladım. Küçük format makinemi seyahatlerimde yanımdan ayırmadım. Ama bir süre sonra fotoğraf çekmenin verdiği keyifle seyahat rotalarını ona göre belirlemeye başladım.

Mesela günbatımını çekiyorsunuz. Saniyeler içinde ufuktaki renkler etkileyici bir şekilde değişiyor. Onu gözlüyor ve fotoğrafını çekiyorsunuz. Daha sonra o fotoğrafa baktığınızda o anı yeniden yaşıyorsunuz. Her seyahatin fotoğraflarını ayrı bir klasör olarak arşivliyorum. O fotoğraflara bir zaman sonra baktığımda o duyguları, o seyahati ve heyecanı yeniden yaşıyorum. Çektiğim fotoğraflardaki hata ve noksanları daha iyi görüyorum. Bu kez daha iyi fotoğraf çekmek için oraya yeniden gitmek istiyorum, iyi neticeler aldıkça da daha çok ilgi duyuyorum...

Bu yıl birçok kişi gibi ben de kovid geçirdim. Zor ve yıpratıcı oldu benim için. Sonrasında iki ay gibi uzun ve güzel bir tatil yaptım, çok iyi geldi. Bu arada güzel üç yeni yer keşfettim, hem fotoğraf hem de tenezzüh için. Bir tanesi sergide göreceğiniz çok güzel bir kuru ağacın bulunduğu yer. Bambaşka bir güzelliği var, heykel gibi...

Keşke hiç çürümese, yıllarca öyle kalabilse... Defalarca gittim yanına. Arabayı park ettiğimiz yerle ağacın arasında 250 metre mesafe var. O ağaca giden patika yolu yaptım mesela. Çocuklarla beraber taşları, çalıları temizledik, elle sökülmeleyen taşları levyeyle söktük, onunla da sökülmediyse balyozla parçaladık. Orada çadır kurup geceledik, semaver yakıp çayımızı demledik. Bir diğer kamp yerimizde sabaha karşı dolunayın batışını çekmek istedim. Kaçtırmamak için erken bir saatte gece 03.30'da kalkıp tepeye çıktım. Ama vakit geçmiyor. Taşlık olan patika yolu düzeltmek için balyozu aldım elime ve taşları kırarken gecenin sessizliğini de bozmuş oldum. Fotoğraf vesilesiyle spor da yapmış oluyorum, bedenen güç sarf edip ruhen büyük bir doygunluk ve rahatlama hissediyorum.

Yani fotoğraf çekmek, deklanşöre basmaktan ibaret değil benim için. O anı yaşamak ve kaydetmek... Bu bana keyif veriyor, beni dinlendiriyor. Çalışmak, spor yapmak ve anı beklemek... Yanınızdaki kafa dengi arkadaşlarınızla unutulmaz dakikalar yaşamak gibi daha birçok unsuru da içinde barındırıyor.

Sadece tabiat fotoğraflarıyla ilgilenmiyorum tabi ki... Mimari fotoğraflar, tarihi kitabelerinin belgelenmesi, eski üstatların eserlerinin röprodüksiyonu gibi mesleğimle ilgili fotoğraflar da çektim, çekiyorum. Fotoğraf çok geniş bir alan, sayısız konusu var. Ben, beni ilgilendiren yönleriyle ilgileniyorum."

Sanatçıların kendi alanında bir doygunluğa ulaştıklarında başka sanatlarla ilgilenmeye başladıklarını ve bazılarının bunu iyice ciddiye alarak bir süre sonra birkaç alanda birlikte yürümeye ve üretmeye başladıklarını görüyoruz. Bu biraz da ihtiyaç belki. Hat sanatı masa başında büyük bir yoğunlaşma gerektiriyor. Bu kadar durağan bir şekilde çalıştıktan sonra doğaya çıkarak, fotoğraf peşinde koşmakla, ruhunuz ve bedeniniz dengeleniyor, dediğimde Özçay devam ediyor anlatmaya...

“Dediğiniz gibi hat sanatı kişiyi masaya bağlıyor ister istemez. Uzun vadede bel fitiği boyun fitiği gibi bazı sağlık sorunlarına da sebep oluyor. Beden, çalışmak ve hareket üzerine yaratılmış. Bu bakımdan fotoğraf merakım bana hem bedenem hem de ruhen çok iyi geliyor. Fotoğraf çekerken, ormanda, çayırda mantar toplarken, hem heyecan duyuyorsunuz hem de spor yapmış oluyorsunuz.

Sanıyorum bu sergide en çok beğenilecek ağaç, geçen kış çektiğim olacaktır. O ağacı 5-6 senedir takip ediyorum ama kışın gidip çekememiştim. Kışın çok daha güzel fotoğraflar vereceğini biliyordum. Geçtiğimiz kış çok güzel kar yağdı ve mükemmel bir görüntüsü oluştu. Gerede’deki evimden bir yabani elma olan o ağacı görebiliyorum, kuş bakışı 1.200 metre uzaklıkta... Sabah namazlarından sonra havayı kontrol ediyor, güzel bir ışık olacağına kanaat getirirsem, apar topar makinemi alıp ağacın yanına gidiyordum. Yola uzak değil. Arabayı park ettikten sonra karda 150 metre yürüyorum. Ama sabahın o soğuk saatlerinde iyi giyinmek lazım... Hakikaten çok keyifli fotoğrafları oldu. Önceki sene ağacı budadım, kuru dallarını, dibindeki çalıları ve taş yığını temizledim. Yani rötüşleri ekranda değil, bizzat yerinde yaptım.

Böyle takip ettiğim başka ağaçlar da var. Güzel bir ağacı fark ettiğimde heyecanla fotoğrafını çekiyorum. Göz ve fotoğraf farklı biliyorsunuz, biri üç boyutlu diğeri iki boyutlu. Çıplak gözle baktığımızda çok etkileyici gelen görüntü fotoğrafta aynı etkiyi vermeyebiliyor. İlk bakışta fark edemediğimiz bir kısım detayları, fotoğrafa baktıkça görüyoruz. Arada rahatsız edici kuru dallar veya biçimi bozan çıkıntılar varsa ilk fırsatta onları gidip temizliyorum. Testere ve dal makasıyla bir bahçıvan gibi çalışıyorum yani, elimi yüzümü yaraladığım da oluyor tabii ki.

2017 kışında Gerede’nin doğusunda güzel bir ahlata ağaç keşfettim. Güneşin ilk ışıklarıyla onu fotoğraflamak istedim. Hava -19

derece, karla kaplı bir zemin.... Tripodumu kurdum bekliyorum ama dışarıda uzun süre duramıyorum, arada çalışmakta olan arabaya girip ısınyorum. O sırada ne göreyim, bir köpek 5-6 yavrusuyla o ağacın altında... Sübhanallah... Ben soğuğa karşı korumalı kılık kıyafetimle dışarıda duramazken, o hayvanlar -19 derecede orda yaşıyorlar. Yaradan onlara o şartlara uygun elbiseyi giydirmiş... Gün doğarken ters ışıktaki ağacın güzel fotoğraflarını çektim. Ama bir sene sonra o ağacın tekrar fotoğraflarını çekmeye gittiğimde, ana dallarından birinin kesilmiş olduğunu, biçimsizleşmiş ve fotoğraf açısından hiçbir cazibesinin kalmamış olduğunu gördüm. Üzüldüm...

Bir başka ağaç, bir tepenin tam üstünde yalnız başına bir sarıçam. Gerede’nin 27 kilometre doğusunda. Aykut İnce’nin bu ağacı yıllar önce fotoğrafladığını, çektiğim fotoğrafı ona gönderince öğrendim. Daha sonra aynı ağacı ziyarete gittiğimde dibinde ateş yakıldığını, gövdesinin bir kısmının, dallarının yarısının yanmış ve kurumuş olduğunu gördüm. Gerçek bir anıt ağacı. İnsanımızın sorumsuzluğu böyle çok ağacı yok ediyor maalesef...

İmkânım olsa 12 ay gezerim. Eskiler boşuna dememişler ‘çok okuyan değil, çok gezen bilir’ diye. Görmek, dokunmak, hissetmek, yaşamak başka bir şey; bütün hissiyatınla massediyorsun çünkü. Okuduğunu unutabilirsin ama tecrübe unutulmaz.”

Ömer Faruk Şerifoğlu

Özçay's Trees

With their flowers, fruits, and beauty, trees have always been a source of fascination for human beings, playing a role in every phase of life from the cradle to the grave.

From legends to modern literature, the tree has been an immortal image coeval with humanity itself. And it is often identified with life. This is why many ancient legends symbolize life by a tree with a multitude of shoots and branches. A tree's roots penetrate deep into the ground, and its branches reach out to the heavens. It is only natural that the "tree of life" symbolizing life and infinitude should reappear in different ages, societies, and cultures, that it should have passed from legends into stories, fascinating writers and poets.

From Gilgamesh, the earliest known written epic, to modern literature, trees have occupied a place of honor. From Egyptian mythology to Ancient Greece, Native Americans to Far Eastern mythology, Mark Twain to Herman Hesse, Italo Calvino to the giants of Turkish literature like Sabahattin Ali, Cahit Sıtkı Tarancı, Nazım Hikmet, Oktay Rifat, Arif Nihat Asya, Bedri Rahmi Eyüboğlu, and Cahit Zarifoğlu, countless tales and poems begin and end with trees. It should come as no surprise that life ends as it began, that the story arrives at a tree — whether a hangman's tree or a cypress that shows the way to the afterlife. What better way is there to symbolize life than by a tree born again and again of its own fruit.

That a tree changes shape with the seasons, that it sheds its leaves in the Fall and comes back to life in the Spring, has made it an apt metaphor for resurrection. Over time, people have come to believe that trees are sentient, that they have innate powers, and thus are entitled to veneration; by some, they were even attributed holiness. For these reasons, all religions attach importance to trees, albeit in different ways.

The sanctity ascribed to trees gradually led to the attribution of special properties to certain species. Thus, for example, the cypress came to represent the tree of life, the pomegranate eternity and paradise. Likewise, the laurel wreath represented victory to the Romans, the olive branch peace and happiness, and oak leaves strength and endurance.

The Holy Qur'an mentions certain trees such as date palms, pomegranate trees, grape vines, fig trees, and olive trees, and an oath is taken on fig and olive trees (al-Tin 95:1). The Qur'an also presents the creation of trees as a sign of divine grace and power, noting that many living creatures depend on them for their very existence (al-Nahl 16:10–11; al-Naml 27:60). Qur'anic descriptions of Paradise speak of trees with interlaced branches, of their green foliage and fruits, and of the shade that they give. Numerous hadiths describe the characteristics of the trees of Paradise. Biographies of the Prophet and statements attributed to him relate that, starting on the eve of the Revelation, trees would greet him as he approached saying: "Peace be upon you, O Messenger of God" (*Jami' al-Tirmidhi*, Kitab al-Manaqib, 6).

The Prophet used trees as metaphors on various occasions. In particular, he praised the date palm, noting that it does not shed its leaves and is always beneficial; indeed, he likened a good and philanthropic Muslim to a date palm (*Sahih Bukhari*, Kitab al-'Ilm, 4–5). Another hadith relates that the Prophet said: "If a Muslim plants [trees] and if human beings or beasts or birds eat of their fruits, then this is taken as an act of charity until the Day of Judgement" (*Sahih Muslim*, al-Musaqah 10).

The lamentable fate of trees during the recent forest fires has stayed with us. It was not only the trees that were destroyed, but also the multitude of living creatures that lived in them, not to mention the past and future of humankind...

We drew some relief during those dark times from the superb landscapes and portraits of trees that the master calligrapher Mehmed Özçay sent us, sometimes several times a day.

One evening, having received several photographs in quick succession, it occurred to me that it would be good for the broad public to see those images and draw relief from them just as we had done. I asked Özçay if it was time to turn them into an exhibition and a book...

That is how the story of this exhibition and catalogue began. As we selected photographs, we chatted about Özçay's adventures in photography, and about the trees he had befriended in and around the town of Gerede.

"Yes, I have been taking pictures for many years, but I have never considered myself a true photographer, nor have I made any claim to expertise on the subject. I do not set out on trips specifically dedicated to photography. I just wander about, observe nature, and try to capture the things of beauty that I see there, perhaps in order to remember them and share them with friends. I freeze beautiful things that I enjoy and make copies of them as souvenirs.

Gerede, where I spent my childhood and youth, is quite rich in natural beauty. When I was in high school, I often felt like taking pictures of the beautiful scenery where we led our animals to graze. I remember borrowing a Lubitel 2, a Russian camera with a viewfinder on top, and taking black-and-white photographs with it for the first time. Of course most of those pictures were ruined because of incorrect exposure. I did not yet know anything about the techniques of photography. I could not afford to purchase a camera at the time. Not only was my family not up to it financially, it also lacked the necessary cultural capital. Had I owned a camera back then, I think I would have accumulated a sizeable photographic archive by now. I really enjoyed it.

But it had never occurred to me that I might one day exhibit my photographs. At most, I thought that I might perhaps publish a selection as a gift, a memento for my children and grandchildren. This exhibition will be a first for me.

I have a passion for the arts that I believe I inherited from my father's side of the family. My father encouraged me to attend a High School for Prayer Leaders and Preachers where I was exposed to calligraphy. Had I attended a secular school, I would have probably become a painter. My best courses were always art and music... The latter is a source of some sadness to me: had I grown up in a city like İstanbul, I might have become a good musician, perhaps learned to play an instrument... I still have a good ear.

But it is a good thing that I became a calligrapher. As a painter, I would have probably been just one of many. Whereas at the time — that is around 1978–79 — calligraphy was still virgin territory. In those days, people thought of calligraphy as a dead art. Only a handful were interested and knowledgeable...

Calligraphic training has earned me a certain way of looking, and that is the eye with which I take pictures. When arranging a certain composition and framing, I necessarily think as I do when planning a composition in *jali thulth* script or a scribbled exercise (*karalama*)... Becoming a photographic artist requires serious dedication.

I see very few successful photographs among my pre-digital work. To some extent, this is due to economic factors. At the time, a roll of film cost 7 dollars, not counting development... This was a considerable amount of money for me back then. As a result, I had to think not only of composition but also of cost before I could press the shutter button. I was not able to focus on purely artistic considerations. Everything changed with the digital revolution. Now I can take many photographs and just choose the best one.

I have dedicated more time and attention to nature photography since I purchased my first digital camera in 2005, a 6 mp unit. Now one can buy a mere smartphone with a capacity of 40 mp!

I never stopped taking pictures. I have always loved photography, but it took many years for me to be able to buy a good camera. And truth to tell, I did not buy it in order to take pictures of nature... My original purpose was to take pictures of my calligraphic works and print reproductions. Having others do it entailed a high cost, and the results never lived up to my expectations. So I bought a small-format camera partly out of necessity. Later I acquired medium-format cameras like Bronica and Pentax. I built a studio and started taking photographs of my own works. During my travels, my small-format camera was always by my side. I found photography so pleasurable, however, that after a while I began to arrange my itineraries around it.

Suppose you take pictures of a sunset. The horizon changes color perceptibly within seconds. You observe the changes and photograph them. Then, when you look at those pictures, you relive the moment. I archive the photographs I take during each trip in a separate folder. When I look at the images after some time has passed, I relive those feelings, the trip, and the excitement. But I also see more clearly all the faults in the photographs. I feel like going back to take better pictures. And the better the results, the more interested I become...

Like so many others, I came down with Covid this past year. It was difficult and exhausting. After regaining my health, I took a wonderful, two-month-long vacation that helped me recover. Meanwhile I discovered three beautiful new places for both entertainment and photography. One is the location of a gorgeous dry tree, as you will see in the exhibition. It has a loveliness all of its own, like a sculpture... If only it could resist the forces of nature and last for years... I have visited it again and again. The distance

between the tree and the place where we parked the car is about 250 m. We broke a path between the two spots: the kids and I cleared out the pebbles and bushes; we used levers to loosen the stones that we were unable to move, and those that we could not displace with levers we broke with a sledgehammer. We pitched a tent and stayed there overnight, we set up a samovar and brewed tea. In another camp ground, I wanted to photograph the setting of the full moon. I woke up at 3:30 a.m. in order not to miss it and climbed up the hill. Once there, it was as if time stood still. So I picked up the sledgehammer and started clearing the path, in the process disturbing the silence of the night. Thus, photography also causes me to exercise: I exert myself physically and get enormous satisfaction.

In short, taking pictures is for me more than just pressing the shutter button. Living and recording the moment... This gives me pleasure and peace of mind. Working, exercising, and waiting for the right time... Spending unforgettable hours with like-minded friends... All this and more.

Of course I do not limit myself to nature photography... I also take pictures in areas related to my profession, photographing architecture, documenting architectural inscriptions, recording and reproducing the works of old masters, and so forth. Photography is an immense domain covering countless topics. I work on those aspects that interest me."

When artists reach a certain level of satisfaction in their own field, they sometimes begin to explore other art forms. Some do this with such dedication that they are able to produce works in several domains at once. That this is so is perhaps a necessity. Calligraphy requires great concentration and single-mindedness; after spending so much time sitting perfectly still at a desk, communing with nature in a quest for the perfect photograph restores one's corporal and spiritual balance. When I said so, Özçay resumed his account...

“As you pointed out, calligraphy inevitably ties one down to a desk. In the long run, it causes health troubles like slipped disks and cervical hernias. The body was created to move and be active. In this respect, I derive both spiritual and physical benefit from my interest in photography. Taking pictures, just like walking about in the forest or the meadow gathering mushrooms, is both exciting and healthy.

I think the tree that will be best liked by visitors to this exhibition will be one that I photographed last Winter. I had been monitoring it for five or six years, but had never visited it during the Winter. I knew that I would be able to capture much more compelling images then. As it snowed a lot last Winter, the scenery was beautiful. I could see the tree — a crab apple — from my home in Gerede, in bird’s eye view 1,200 m away... I would check the weather after morning prayers; if I determined that the light would be favourable, I would grab my camera and hurry over to the tree. It was not far from the road. After parking the car, I would walk some 150 m. At that early hour, it was necessary to dress very warmly... Those were really fun photographs to take. Last year I had pruned the tree and cleared out the dead branches and piles of pebbles around it. In other words, I ‘retouched’ the pictures not on screen but *in situ*!

That is not the only tree that I monitor. When I see a beautiful tree, I excitedly photograph it. As you know, the eyes and the camera capture images differently — the former is three dimensional and the latter two. Something that seems very impressive to the naked eye may not have the same effect when photographed. And by the same token some details that the naked eye may miss can be more apparent in a photograph. I clear out any dead branches and other imperfections that may adversely affect the image. In other words, I work like a gardener with saw and shears; sometimes I have hurt myself doing so.

During the Winter of 2017, I discovered a nice wild pear tree in the East of Gerede. I wanted to photograph it in the first morning light. The ground was covered with snow, and the temperature was -19°C . I set up my tripod and began to wait, but it was so cold that I could not wait outdoors and had to shelter in my car with the motor running. As I sat there, I saw a dog with its litter of five or six puppies, lying under the tree... Praise God! Here I was, unable with all my equipment to stay out in the freezing cold; and yet those animals were living out there at -19°C . Because the Creator has dressed them in garb suited to those conditions... At sunrise I took some nice photographs of the backlit tree. When I went back a year later, however, I found that one of the tree’s large branches had been cut down; the tree had lost its beautiful form and was no longer an interesting subject to photograph. That pained me...

Another tree I photographed, a yellow pine, stands all alone at the top of a hill some 27 km East of Gerede. When I sent a picture of it to Aykut İnce, I learned that he had photographed the same tree years earlier. When I went back to visit the tree some time later, I saw that someone had lit a fire at its base; part of the trunk and half the branches were burnt and the tree had dried up. It had been a genuine monument of tree. Alas our people’s irresponsibility destroys so many trees in this manner...

If I could, I would roam the countryside for twelve months a year. It is no wonder that a proverb says: “Those who know best are not those who read the most but those who travel the most.” Seeing, touching, feeling, living is something else, for one absorbs through one’s five senses. You can forget what you have read, but lived experiences are never forgotten.

Ömer Faruk Şerifoğlu

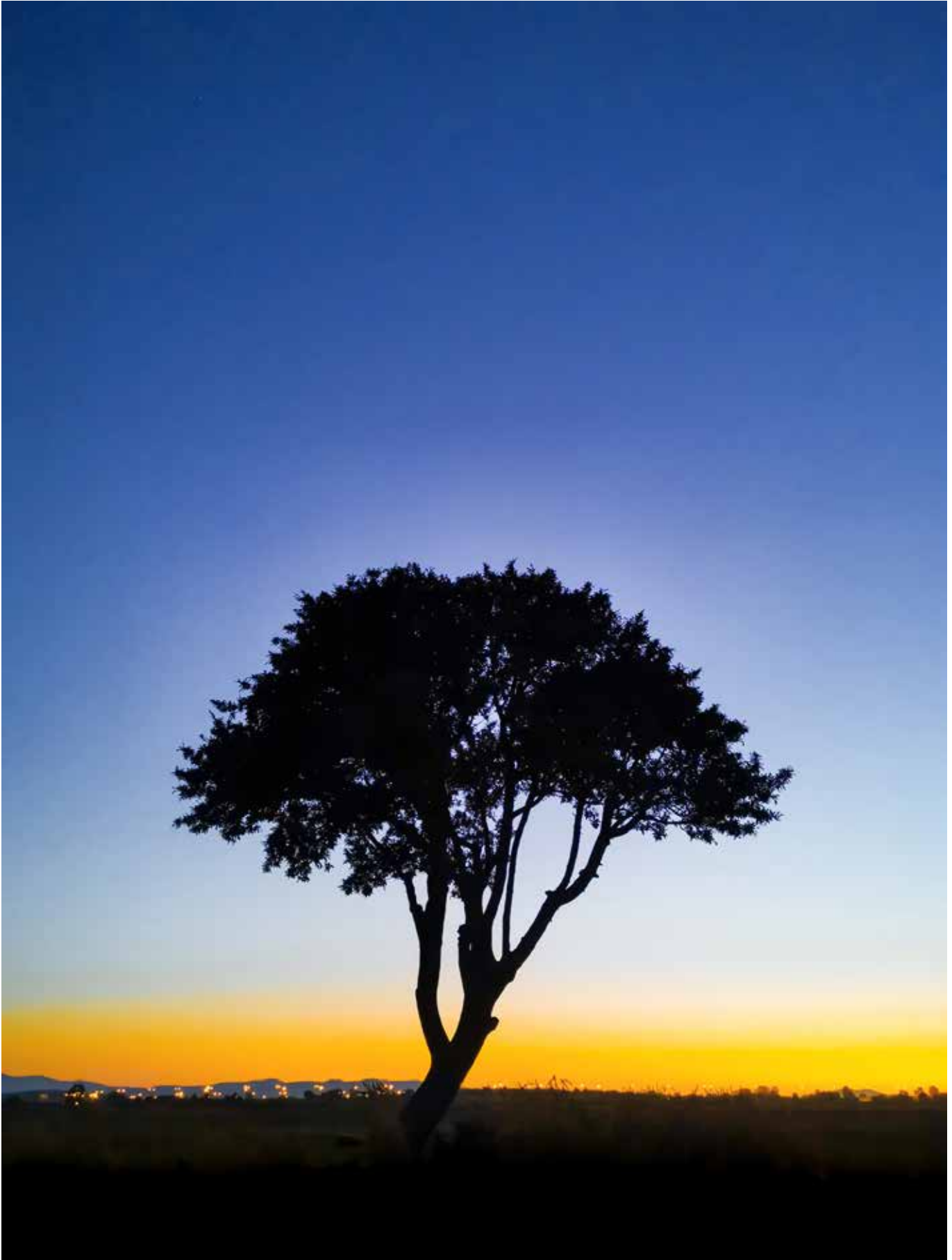

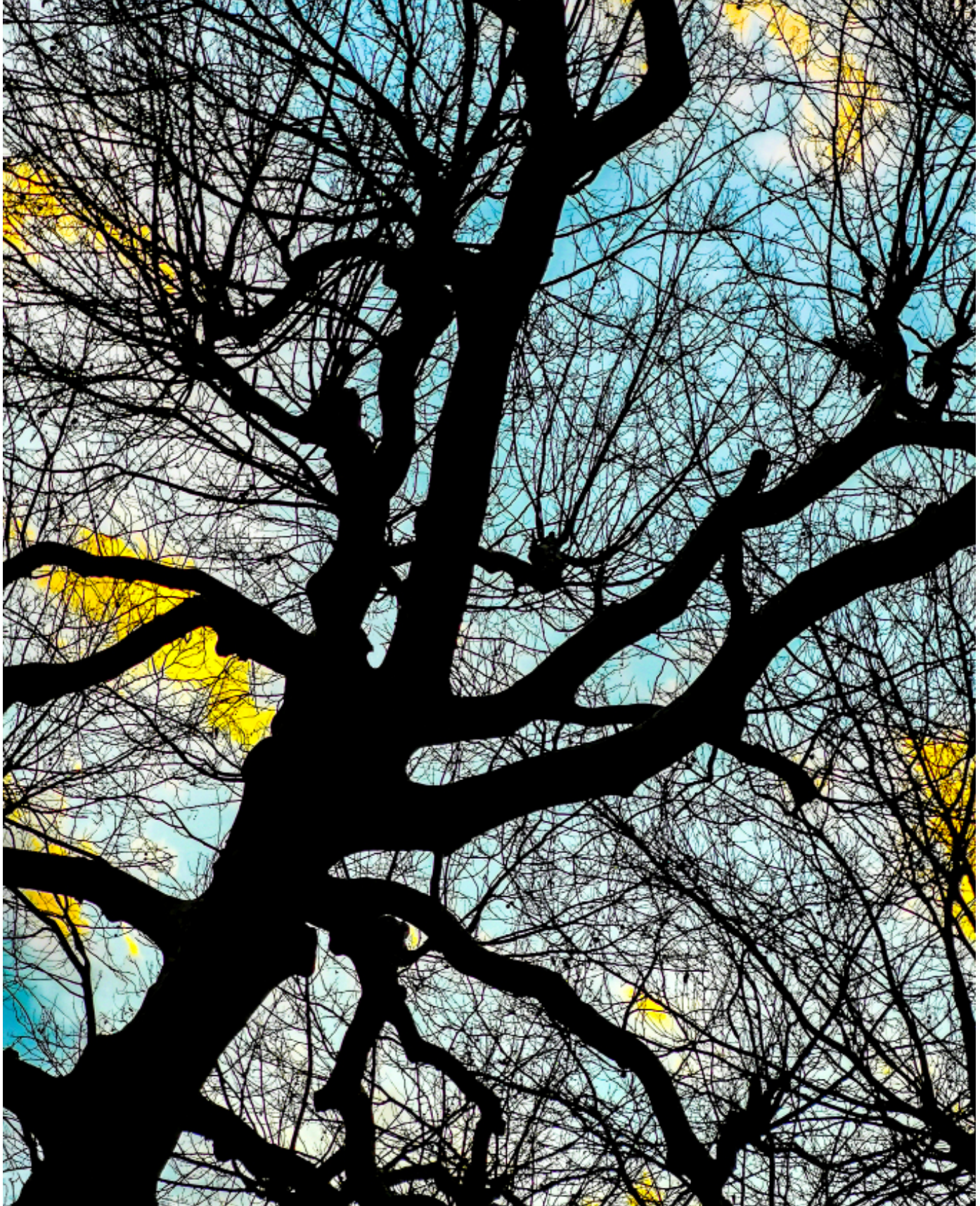

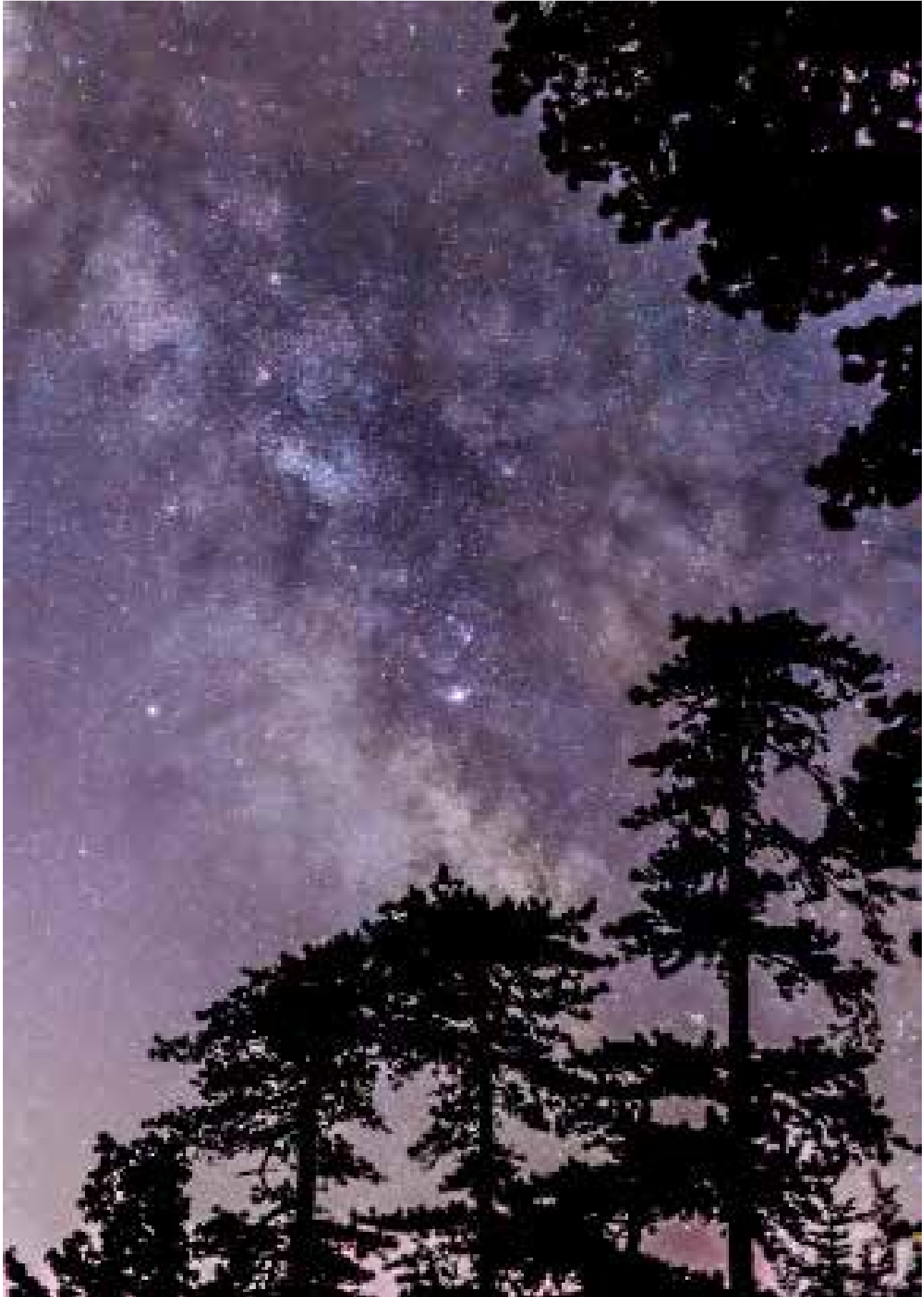

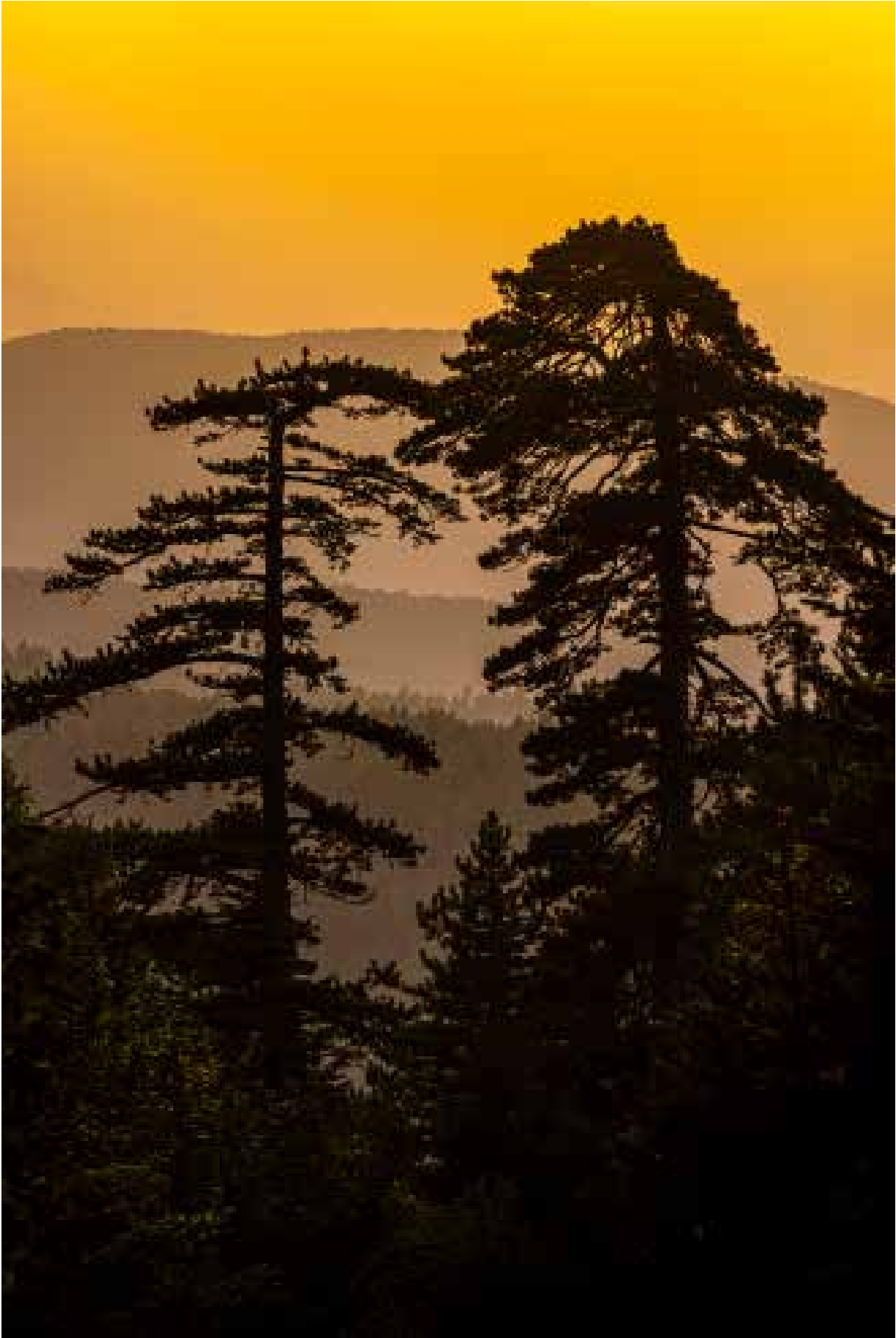

“Yıldızlar ve ağaçlar (O’na) secde ederler.”

Kuran-ı Kerim, er-Rahmân, 55/6

“The stars and the trees prostrate.”

The Holy Qur’an, 55:6

Celî Sülûs istif / A calligraphic composition in jali thuluth script

Mehmed Özçay 1443 / 2021

Mehmed Özçay

Mehmed Özçay, 4 Temmuz 1961 yılında Trabzon'un Çaykara ilçesinin Şahinkaya köyünde doğdu. İlk ve orta tahsilini 1980'de Gerede'de tamamladı. 1986'da Erzurum Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden mezun oldu. 1982'de orada tanıştığı Erzurumlu Hattat Fuad Başar'dan *sülüs* ve *nesih* hatlarını meşk etti ve 1993'te icazet aldı. 1986'da İstanbul'a gelerek M. Uğur Derman'la tanıştı. Bu tanışmayla başlayan ve hiç bitmeyecek olan hoca-talebe münasebeti onun hat zevkini, bilgi ve ufkunu genişletmesine vesile oldu.

İslâm Tarih San'at ve Kültür Araştırma Merkezi'nin (IRCICA) düzenlediği milletlerarası hat yarışmalarının ilk ikisine (1986 ve 1989) katılan Özçay, bu müsabakalarda başta *sülüs-nesih* dalında birincilik olmak üzere muhtelif dallarda altı ödül kazandı. 1986'da yazmaya başlayıp 1991'de tamamladığı ve 1992'de ilk baskısı yapılan Mushaf'ı, bilhassa *nesih* hattının ilerlemesinde ve hat san'atının bir meslek olarak icra edilmesinde önemli bir yere sahiptir. Birçok eserinin san'at baskılarını gerçekleştiren Özçay, yirmi beş yıllık sanat hayatından seçtiği eserlerini 2007 yılında Arapca *Nur-u Aynî* ve İngilizce *Spoken by The Hand Heard by The Eye* adıyla kitap halinde neşretti. Hat sanatıyla ilgili birçok ilmi yayına, çektiği fotoğrafları ve teknik hususlardaki tecrübeleriyle katkıda bulundu.

Milletlerarası birçok hat yarışmasında jüri üyeliği ve danışmanlığı devam eden Özçay, yurt içi ve yurt dışında 30'un üzerinde sergiye iştirak etti. İlk şahsî sergisini kardeşleri Osman Özçay ve Fatma Özçay'la birlikte Mayıs 1996'da İstanbul'da Yıldız Sarayında açtı. Daha sonra 1998'de İstanbul'da Milli Kültür Vakfı, Kasım 1998'de Katar-Doha, Aralık 1998'de Abu Dhabi, 1999'da Sharjah ve 2003'de Dubai 2017'de Abu Dhabi Uluslararası Kitap Fuarı'nda "Özçay" hat sergilerini gerçekleştirdi.

Oluşturduğu hattat ekibiyle beraber iki yıllık bir çalışmayla 2015 yılında tamamladığı Kral Abdullah Mekke Harem-i Şerif Genişletme Projesi'nin hatlarını yazdı. Mart 2018'de kendisine Süleyman Demirel Üniversitesi tarafından fahri doktora unvanı verilen Özçay, 8 Ekim 2018 tarihinde T.C. Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Politikaları Kurulu üyeliğine atandı.

Mehmed Özçay'ın yurt içi ve yurt dışındaki muhtelif müze, koleksiyon ve camilerde yüzlerce eseri bulunmaktadır. Seyahat etmeyi, tabiatı müşahade etmeyi seven ve gerçek sanatın tabiat olduğuna inanan Özçay, amatör olarak fotoğraf sanatıyla da ilgilenmektedir. Bilhassa tabiatta gezmek ve onu fotoğraflamak kendisi için bir tutkudur. Hat sanatının kendisine kazandırdığı titizliği fotoğraflarına da yansıtır.

Mehmed Özçay

Mehmed Özçay was born on July 4, 1961 in the village of Şahinkaya, county of Çaykara, in the province of Trabzon (Trebizond on the Black Sea). He attended elementary and high school in Gerece, graduating in 1980, and received his higher education at the School of Theology, Erzurum Atatürk University, graduating in 1986. Özçay studied the *thulth* and *naskh* scripts with the calligrapher Fuad Başar of Erzurum, whom he met there in 1982, receiving his license (*ijazah*) in 1993. He moved to İstanbul in 1986, where he met M. Uğur Derman; the master-student relationship that began with that meeting and will continue forever allowed him to develop his tastes and knowledge, and to broaden his horizons. Özçay participated in the first two (1986 and 1989) international competitions of calligraphy organized by the Research Centre for Islamic History, Art and Culture (IRCICA) and was awarded six prizes in various categories, notably First Prize in *thulth* and *naskh*. He began to copy the Qur’ān in 1986, completing the task in 1991; first printed in 1992, this manuscript profoundly influenced his proficiency in *naskh* script as well as playing an important role in his choice of calligraphy as a profession. Özçay has published art prints of many of his calligraphic panels, as well as a book comprised of a selection of works from the first twenty-five years of his career under the titles *Nūru ‘aynī* (Arabic edition) and *Spoken by the Hand, Heard by the Eye* (English edition) in 2007. He has contributed to numerous scholarly publications on the art of calligraphy with his photographs and technical expertise.

Continuing to participate in international competitions of calligraphy as consultant and member of the jury, Mehmed Özçay has taken part in over thirty exhibitions both in Turkey and abroad. He held his first personal exhibition together with his brother Osman Özçay and sister Fatma Özçay in May 1996 at the Yıldız Palace in İstanbul. Other “Özçay” shows followed at the National Cultural Foundation in İstanbul (1998), Doha (November 1998), Abu Dhabi (December 1998), Sharjah (1999), Dubai (2003), and the International Book Fair of Abu Dhabi (2017).

Together with a team of calligraphers that he assembled, Özçay completed the architectural inscriptions for the King Abdullah Grand Mosque Extension Project in Mecca in 2015, after a two-year effort. He received an honorary doctorate in 2018 from Süleyman Demirel University, and was appointed on October 8, 2018 to membership in the Commission on Cultural and Artistic Policies of the Presidency of the Republic of Turkey.

Hundreds of works by Mehmed Özçay hang in various museums, collections, and mosques in Turkey and abroad. He loves traveling and observing nature, which he believes is true art. He is also an amateur photographer and passionate about nature photography. The rigor and meticulousness that he owes to calligraphy is also reflected in his photographs.

